**Euroopa Parlament**
2024-2029

**VASTUVÕETUD TEKSTID**

# P10_TA(2026)0050

## Alltöövõtuahelate ja vahendajate rolli käsitlemine töötajate õiguste kaitsmiseks

### Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2026. aasta resolutsioon alltöövõtuahelate ja vahendajate rolli käsitlemise kohta töötajate õiguste kaitsmiseks (2025/2133(INI))

*Euroopa Parlament*,

– võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 16 ja 31,

– võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega[1], mida muudeti direktiiviga (EL) 2018/957,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/67/EL, mis käsitleb direktiivi 96/71/EÜ (töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) jõustamist ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd („IMI määrus“)[2],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK, mida muudeti direktiiviga (EL) 2024/1712[3],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/52/EÜ, millega sätestatakse ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele kohaldatavate

---

1 ELT L 18, 21.1.1997, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1996/71/oj.
2 ELT L 159, 28.5.2014, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/67/oj.
3 ELT L 101, 15.4.2011, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj.

karistuste ja meetmete miinimumnõuded[4] (tööandjate karistuste direktiiv),

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta[5],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta direktiivi (EL) 2024/1760, mis käsitleb äriühingute kestlikkusalast hoolsuskohustust ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 ja määrust (EL) 2023/2859[6],

– võttes arvesse komisjoni 30. aprilli 2024. aasta aruannet Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/957 (millega muudetakse direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) kohaldamise ja rakendamise kohta (COM(2024)0320),

– võttes arvesse komisjoni 26. mai 2025. aasta aruannet Euroopa Tööjõuameti hindamise kohta (COM(2025)0256),

– võttes arvesse komisjoni 3. detsembri 2020. aasta teatist „ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegiline raamistik aastateks 2021–2027. Tööohutus ja töötervishoid muutuvas töömaailmas“ (COM(2021)0323), sealhulgas nulleesmärgil põhinevat lähenemisviisi tööga seotud surmajuhtumitele ELis,

– võttes arvesse komisjoni 2020. aasta mai väljaannet „Making Socially Responsible Public Procurement Work – 71 Good Practice Cases“ (Sotsiaalselt vastutustundlikud riigihanked – 71 hea tava juhtumit)[7],

– võttes arvesse Euroopa Tööjõuameti 2025. aasta aruannet „Posting of third-country nationals: Contracting chains, recruitment patterns, and enforcement issues“ (Kolmandate riikide kodanike lähetamine: allhankeahelad, värbamismudelid ja täitmise tagamisega seotud probleemid)[8],

– võttes arvesse Euroopa Tööjõuameti 2023. aasta veebruari aruannet „Cooperation practices, possibilities and challenges between Member States – specifically in relation to the posting of third-country nationals“ (Liikmesriikide vahelised koostöötavad, võimalused ja probleemid, eelkõige seoses kolmandate riikide

---

4 ELT L 168, 30.6.2009, lk 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/52/oj.
5 ELT L 94, 28.3.2014, lk 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj.
6 ELT L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj.
7 https://data.europa.eu/doi/10.2826/844552
8 https://www.ela.europa.eu/sites/default/files/2025-03/ELA-posting-third-country-nationals-report.pdf

kodanike lähetamisega)[9],

– võttes arvesse Euroopa Tööjõuameti 20. septembri 2023. aasta aruannet „Construction sector: Issues in information provision, enforcement of labour mobility law, social security coordination regulations, and cooperation between Member States“ (Ehitustööstus: teabe esitamise, tööjõu liikuvust käsitlevate õigusaktide jõustamise, sotsiaalkindlustuse koordineerimise eeskirjade ja liikmesriikidevahelise koostööga seotud küsimused)[10],

– võttes arvesse Europoli 2024. aasta detsembri aruannet „Leveraging legitimacy: How the EU’s most threatening criminal networks abuse legal business structures“ (Seaduslikkuse ärakasutamine: kuidas ELi kõige ohtlikumad kuritegelikud võrgustikud kuritarvitavad seaduslikke äristruktuure),

– võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) tööinspektsiooni üldpõhimõtteid käsitlevate suuniste artiklit 10,

– võttes arvesse ILO konventsiooni eratööhõivebüroode kohta (konventsioon nr 181, 1997);

– võttes arvesse ILO konventsiooni ohutuse ja tervishoiu kohta ehitussektoris (konventsioon nr 167, 1988),

– võttes arvesse oma 25. novembri 2021. aasta resolutsiooni Euroopa sotsiaalkindlustuspassi kasutuselevõtu kohta sotsiaalkindlustusõiguste digitaalse jõustamise ja õiglase liikuvuse parandamiseks[11],

– võttes arvesse oma 13. märtsi 2025. aasta resolutsiooni restruktureerimisprotsesside sotsiaalsete ja tööhõiveaspektide kohta: vajadus kaitsta töökohti ja töötajate õigusi[12],

– võttes arvesse oma 18. jaanuari 2024. aasta resolutsiooni Euroopa Tööjõuameti volituste läbivaatamise kohta[13],

– võttes arvesse oma 9. septembri 2025. aasta resolutsiooni riigihangete kohta[14],

– võttes arvesse 16. aprilli 2024. aasta La Hulpe’i deklaratsiooni

---

9 https://www.ela.europa.eu/sites/default/files/2023-04/ela-report-posting-third-country-nationals.pdf

10 https://www.ela.europa.eu/en/publications/construction-sector-issues-information-provision-enforcement-labour-mobility-law

11 ELT C 224, 8.6.2022, lk 81.

12 ELT C, C/2025/3156, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3156/oj.

13 ELT C, C/2024/5741, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5741/oj.

14 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0174.

Euroopa sotsiaalõiguste samba tuleviku kohta,

– võttes arvesse Val Duchesse'i sotsiaalpartnerite tippkohtumise 31. jaanuari 2024. aasta kolmepoolset deklaratsiooni, millega toetatakse tõhusat Euroopa sotsiaaldialoogi,

– võttes arvesse komisjoni 31. jaanuari 2013. aasta rohelist raamatut ebaausate kauplemistavade kohta Euroopa ettevõtjatevahelises toiduainete ja muude kaupade tarneahelas (COM(2013)0037),

– võttes arvesse komisjoni 29. jaanuari 2025. aasta teatist „ELi konkurentsivõime kompass" (COM(2025)0030),

– võttes arvesse Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutuse kuuendat Euroopa töötingimuste uuringut,

– võttes arvesse Mario Draghi 9. septembri 2024. aasta aruannet „The future of European competitiveness" (Euroopa konkurentsivõime tulevik) (edaspidi „Draghi aruanne"),

– võttes arvesse Enrico Letta 17. aprilli 2024. aasta aprilli aruannet „Much more than a market – speed, security, solidarity: empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens" (Palju enamat kui turg. Kiirus, turvalisus, solidaarsus: siseturu tugevdamine kõigile ELi kodanikele kestliku tuleviku ja jõukuse tagamiseks) (edaspidi „Letta aruanne"),

– võttes arvesse Madalmaade, Belgia, Taani, Saksamaa, Itaalia, Läti ja Luksemburgi 14. veebruari 2025. aasta seisukohta komisjoni 2024.–2029. aasta ELi poliitiliste prioriteetide ja kolmandate riikide kodanike õiglase lähetamise kohta,

– võttes arvesse Euroopa Kohtu 5. aprilli 2017. aasta otsust kohtuasjas C-298/15, „Borta" UAB *vs.* Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija VĮ[15], mis käsitleb riigihankeid,

– võttes arvesse liikmesriikide strateegiaid tööalase ärakasutamise, sunniviisilise töö ja deklareerimata töö vastu võitlemiseks[16],

---

15 Euroopa Kohtu 5. aprilli 2017. aasta otsus kohtuasjas Borta UAB vs. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija VĮ, C-298/15, ECLI:EU:C:2017:266.

16 Vt näiteks: Saksamaa töö- ja sotsiaalministeeriumi kava „Nationaler Aktionsplan gegen Arbeitsausbeutung und Zwangsarbeit" (2025), Itaalia töö- ja sotsiaalpoliitika ministeeriumi kava „Piano nazionale per la lotta al lavoro sommerso" (2022), Hispaania kaasamisküsimuste, sotsiaalkindlustus- ja rändeministeeriumi kava „Plan de Acción contra el Trabajo Forzoso" (2021), Rootsi valitsuse strateegiat „Nationell strategi mot arbetslivskriminalitet" (2022) ja lisaks Norra valitsuse strateegiat „Strategi mot arbeidslivskriminalitet" (2021).

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamust,

– võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit (A10-0256/2025),

A. arvestades, et Euroopa sotsiaalõiguste samba 5. põhimõte tuletab meelde, et töösuhte liigist ja kestusest hoolimata on töötajatel õigus õiglasele ja võrdsele kohtlemisele seoses töötingimustega ning juurdepääsuga sotsiaalkaitsele ja koolitusele; arvestades, et samuti tuletab see meelde, et tuleks vältida töösuhteid, mis viivad ebakindlate töötingimusteni;

B. arvestades, et piiriüleste teenuste osutamise vabadus on üks siseturu neljast aluspõhimõttest, ning arvestades, et alltöövõtt on osa teenuste osutamise vabadusest ja asutamisvabadusest; arvestades, et EL peab säilitama ja suurendama oma konkurentsivõimet, et ettevõtted saaksid jõudsalt areneda, ning pöörama erilist tähelepanu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd); arvestades, et samuti tuleb luua selged ja proportsionaalsed õigusnormid, mis ei tekita tarbetut koormust, ning parandada nende täitmist;

C. arvestades, et tööalane ärakasutamine ja kuritarvitamine kujutab endast suure riskiga sektorites tõsist probleemi ning avaldub mitmesugustes vormides, sealhulgas, aga mitte ainult, tööga seotud kuritegevus, deklareerimata töö, varimajandus, sotsiaalne dumping, tööalane ärakasutamine ja kaasaegne orjandus;

D. arvestades, et tööalase ärakasutamise ja kuritarvitamise oht on kõrgem mõningates sektorites, nagu ehitus, põllumajandus, külalismajandus, majapidamistööd, transport ja logistika, liha- ja toiduainetööstus, puhastus ja hooldus[17]; arvestades, et naised on alltöövõtu ja töövahenduse raames tehtavates hooldus-, puhastus- ja külalismajanduse sektoris tehtavates töödes ebaproportsionaalselt esindatud;

E. arvestades, et tööalase ärakasutamise ja kuritarvitamise tagajärjed ulatuvad kaugemale töötajatest, kes on sunnitud töötama ebaõiglastes ja ohtlikes tingimustes, saama ebapiisavat palka, elama taunimisväärsetes elamistingimustes ja töötama ebakindlates töösuhetes, kuna need mõjutavad ka ettevõtteid, eelkõige VKEsid, kes on ebaõiglase konkurentsi ja siseturu moonutuste ohvrid;

F. arvestades, et Europol rõhutab, et 86 % kõige ohtlikumatest kuritegelikest võrgustikest kasutab oma kuritegeliku tegevuse osana seaduslikke äristruktuure, mis kujutab endast suurt ohtu ausale

---

17 Euroopa Komisjoni neljas aruanne inimkaubandusvastases võitluses tehtud edusammude kohta, COM(2022)0736 final. Euroopa Komisjoni viies aruanne inimkaubandusvastases võitluses tehtud edusammude kohta, COM(2025)0008 final.

konkurentsile siseturul; arvestades, et komisjoni analüüs ja Euroopa Tööjõuameti operatiivne teave näitavad, et suurenenud on pikkade ja keeruliste alltöövõtuahelate ning petturlike töövahendusvormidega seotud tööalase ärakasutamise ja kuritarvitamise oht[18];

G. arvestades, et enamikus sektorites, kus tööalase ärakasutamise oht on suur, on levinud suur tööjõumahukus koos tuginemisega vertikaalsetele ja horisontaalsetele pikkadele ja keerukatele alltöövõtuahelatele[19], mis kahjustab läbipaistvust, sotsiaalpartnerite rolli, kohaldatavaid kollektiivlepinguid ja demokraatiat töökohal; arvestades, et suure riskiga sektoreid iseloomustab sageli suur sõltuvus töövahendajatest, lähetatud töötajatest, ELi liikuvatest töötajatest ja kolmandate riikide kodanikest; arvestades, et mõned mittestandardsed tööhõivevormid ja keerukad piiriülesed kokkulepped võivad kohustusi hägustada, takistada teadlikkuse suurendamist ning raskendada kohaldatava tööõiguse ja kollektiivlepingute täitmise tagamist, samuti töölubade, sotsiaalkindlustusmaksete, maksude tasumise ja töötajate identiteedi kontrollimist;

H. arvestades, et töötervishoiu ja tööohutuse õigusaktide nõuete rikkumine on tööalase ärakasutamise lahutamatu osa, mis kahjustab komisjoni ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegilises raamistikus aastateks 2021−2027 sätestatud tööga seotud surmajuhtumite nulleesmärki; arvestades, et ILO konventsiooniga nr 167 pannakse peatöövõtjatele kohustus koordineerida töötervishoiu ja tööohutuse meetmeid;

I. arvestades, et petturlike ja kuritegelike osalejate kohalolek Euroopa töökohtadel kujutab endast ka julgeolekuriski, eelkõige kui see mõjutab elutähtsaid sektoreid, nagu transport ja logistika, ehitus, energeetika ja tervishoid, või tegevusi, eelkõige puhastus- ja hooldustöid, mis on seotud juurdepääsuga julgeoleku seisukohast

---

18 Euroopa Tööjõuamet, „Posting of third-country nationals: contracting chains, recruitment patterns, and enforcement issues“ (Kolmandate riikide kodanike lähetamine: allhankeahelad, värbamismudelid ja täitmise tagamisega seotud probleemid), 2025; Euroopa Tööjõuamet, „Counteracting undeclared work and labour exploitation of third-country national workers“ (Võitlus deklareerimata töö ja kolmandate riikide kodanikest töötajate tööalase ärakasutamise vastu), 2021; Euroopa Tööjõuamet, „Tackling undeclared work in supply chains – Learning Resource Paper“ (Võitlus deklareerimata töö vastu tarneahelates – õppematerjal) (2022); Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/957 (millega muudetakse direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) kohaldamise ja rakendamise kohta (COM(2024)0320).

19 Komisjoni teatis „Suunised Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 kohaldatavuse kohta horisontaalkoostöö kokkulepete suhtes“ (ELT C 259, 21.7.2023, lk 1).

tundlikele töökohtadele;

J. arvestades, et komisjoni[20] ja Euroopa Tööjõuameti juhtumiuuringu aruande[21] järgi on kolmandate riikide kodanikest töötajate lähetamine tõusuteel, kusjuures iga neljas lähetatud töötaja on kolmanda riigi kodanik; arvestades, et liikuvad ja võõrtöötajad, sealhulgas kolmandatest riikidest pärit töötajad, on tööalase ärakasutamise ja tööga seotud kuritegevuse suhtes eriti kaitsetud ning satuvad sageli lõksu, kuna sõltuvad viisast, ülemäärastest värbamistasudest, reisi korraldamisest ja majutusest; arvestades, et kolmandate riikide kodanikud kalduvad vähem tõenäoliselt organiseeruma ja ametiühinguga liituma ning neil on rohkem raskusi kohtusüsteemile juurdepääsul ja oma õiguste kaitsmisel;

K. arvestades, et üha sagedamini esineb petturlikku tava „töölevõtmine lähetamiseks“, mille puhul kolmandate riikide kodanikke võetakse tööle mitte liikmesriigis, kus nad tööle võetakse, vaid ainult selleks, et saata neid teise liikmesriiki lähetusse; arvestades, et Euroopa Tööjõuamet on tuvastanud, et see on üha suurenev reeglite täitmise tagamisega seotud probleem[22];

L. arvestades, et horisontaalne ja vertikaalne alltöövõtt on paljudes sektorites oluline tava, eelkõige suuremahuliste projektide puhul, kuna see hõlbustab paindlikku juurdepääsu eriteadmistele ja käsitleb konkreetseid vajadusi kulutõhusal viisil; arvestades, et alltöövõtt on tööhõivemaastiku oluline osa, eriti VKEde ja mikroettevõtjate jaoks; arvestades, et alltöövõtt võib luua avaliku sektori hankijate jaoks lisaväärtust ning suurendada tõhusust ja innovatsiooni, eelkõige sektorites, kus konkurents on ülemaailmne; arvestades, et alltöövõtt ei ole iseenesest problemaatiline, eriti kui on vajadus konkreetsete pädevuste järele; arvestades, et hästi toimiv alltöövõtt on ELis oluline ausa konkurentsi jaoks, millest saavad eelkõige kasu VKEd; arvestades, et alltöövõtu ulatus on sektorite ja ettevõtete lõikes väga erinev;

M. arvestades, et pikad ja keerulised alltöövõtuahelad siiski võivad moonutada ausat konkurentsi, varjata vastutavust, kahjustada töötajate õigusi ning suurendada kelmuse ja pettuse, tööalase

---

20 Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat, Eftheia, HIVA-KU Leuven, IRIS, Milieu ja WIIW, Töötajate lähetamine – eeldeklareerimisandmete kogumine: võrdlusaasta 2022, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2024.

21 Euroopa Tööjõuameti aruanne lähetatud kolmandate riikide kodanike lepinguliste ahelate ja värbamismustrite kohta, märts 2025, ning Euroopa Tööjõuameti aruanne liikmesriikidevahelise koostöö tavade, võimaluste ja probleemide kohta, eelkõige seoses kolmandate riikide kodanike lähetamisega, veebruar 2023.

22 Euroopa Tööjõuameti aruanne „Posting of third-country nationals: contracting chains, recruitment patterns, and enforcement issues“ (Kolmandate riikide kodanike lähetamine: allhankeahelad, värbamismudelid ja täitmise tagamisega seotud probleemid), 2025.

ärakasutamise, kuritegevuse sisseimbumise ning töötajate töötervishoiu ja tööohutusega seotud riske, eriti suure riskiga sektorites ja piiriülestes olukordades; arvestades, et läbipaistvuse ja järelevalve puudumine laiendatud alltöövõtukokkulepetes võib teatavatel juhtudel muuta kohaldatava liidu ja riigisisese õiguse järgimise tagamise avaliku sektori hankijate jaoks raskemaks;

N. arvestades, et alltöövõttu piiravad normid võivad kahjustada ettevõtete väärtusahelaid, eelkõige ülemaailmsele konkurentsile avatud sektorites; arvestades, et selliseid meetmeid tuleb tasakaalustada vajadusega kaitsta VKEsid, kes tegutsevad sektorites, kus kuritarvitamisega seotud alltöövõtu oht on väike ja kus erinevalt suure riskiga sektoritest ei ole vaja alltöövõtuahelaid piirata; arvestades, et solidaarvastutus alltöövõtuahelas täidab kaht eesmärki: pakub võimalust abi saada töötajatel, keda on ära kasutatud, ja motiveerib kogu ahela töövõtjaid vabatahtlikult piirama alltöövõtu pikkust ja keerukust;

O. arvestades, et mõni liikmesriik on võtnud vastu õigusaktid, millega piiratakse teatavates sektorites alltöövõtuahelate pikkust või keelatakse alltöövõtt täielikult[23], mis on suurendanud otse värvatud töötajate hulka; arvestades, et komisjon on seisukohal, et alltöövõtuahelate tasandite arvu piiramine ja/või alltöövõtuga seotud vastutuse laiendamine kogu ahelale võib aidata liikmesriikidel kui peamistel töötajate lähetamise normide täitmise tagamise eest vastutavatel osalejatel ja vajaduse korral sotsiaalpartneritel proportsionaalsel ja mittediskrimineerival alusel suurendada alltöövõtuahelate läbipaistvust ja vastutust[24]; arvestades, et leidub ettevõtjaid, kes on oma alltöövõtuahelate pikkust piiranud vabatahtlikult;

P. arvestades, et töövahenduse tava ei ole liidu õiguses määratletud, välja arvatud renditöö[25]; arvestades, et töövahendus võib esineda

---

23 Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat, ECORYS, HIVA-KU Leuven, Spark Legal and Policy Consulting ja WMP Consult, *„Study supporting the Monitoring of the Posting of Workers Directive 2018/957/EU and of the Enforcement Directive 2014/67/EU – The situation of temporary cross-border mobile workers and workers in subcontracting chains“* (Töötajate lähetamise direktiivi 2018/957/EL ja jõustamisdirektiivi 2014/67/EU toetav uuring – piiriüleselt liikuvate ajutiste töötajate ja töötajate olukord alltöövõtuahelas), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2024.

24 Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/957 (millega muudetakse direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) kohaldamise ja rakendamise kohta (COM(2024)0320).

25 Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/957 (millega muudetakse direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) kohaldamise ja rakendamise kohta (COM(2024)0320).

mitmes vormis, alates väljakujunenud ettevõtetest kuni üksikute värbajateni; arvestades, et isegi mitteametlikud vahendajad ja kuritarvitavad vahendajad (*gangmasters*) võivad end töövahendajateks maskeerida;

Q. arvestades, et ebaausad kaubandustavad, sealhulgas ostmine kestliku tootmiskulu hinnast madalama hinnaga, lühikeste tarneaegade kehtestamine ja hilinenud maksed, on peamised kuritarvitamisega seotud alltöövõttu soodustavad tegurid; arvestades, et VKEd, kes osalevad riigihankelepingutes alltöövõtu kaudu, kannatavad sageli peatöövõtjate hilinenud maksete tõttu;

R. arvestades, et sektorites, kus alltöövõtt on levinud, on tagamine, et üleviidud töötajate õigused ja töötingimused jäävad töövõtja vahetamise korral samaks, oluline kaitsemeede, millega tagatakse töösuhete stabiilsus, kindlustatakse tervishoiu- ja ohutusstandardid ning hoitakse ära sotsiaalne dumping;

S. arvestades, et mõningaid reguleerimata või varjatud töövahendajate juhtumeid kasutatakse tööõiguse ja tööandja vastutuse varjamiseks ja neist kõrvalehoidmiseks, eelkõige suure riskiga sektorites; arvestades, et kuritarvitavaid värbamis- ja vahendustavasid seostatakse sageli teabe võltsimise või varjamisega, kirjalike lepingute esitamata jätmisega, ebaseaduslike värbamistasude nõudmisega, ülemääraste majutuskulude mahaarvamisega palgast, töötajatelt transpordi, koolituse, varustuse või töölubade eest tasu nõudmisega, passide konfiskeerimisega, sunniviisilise tööga ja ametiühinguga liitumise ärahoidmisega; arvestades, et selliste rikkumiste vastu võib aidata võidelda parem ja sihipärasem töökeskkonna järelevalve;

T. arvestades, et vastuseks nendele probleemidele on mitu ELi riiki vastu võtnud riiklikud tegevuskavad ja poliitikad, mille eesmärk on võidelda tööalase ärakasutamise vastu, sealhulgas võttes meetmeid allhankeahelas ja töövahendajate poolt toimuva kuritarvitamise vastu[26];

U. arvestades, et vastuseks nendele probleemidele on ELi, riiklikul ja kohalikul tasandil ning sektoripõhisel ja sektoritevahelisel tasandil tegutsevad sotsiaalpartnerid võtnud meetmeid, et lahendada

---

26 Näiteks Rootsi (https://www.regeringen.se/contentassets/f6f461b310984b598ee4f7a2d83350d0/nationell-strategi-mot-arbetslivskriminalitet.pdf), Soome (https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165395/TEM_2024_5.pdf), Itaalia, Saksamaa (https://www.bmas.de/DE/Service/Presse/Meldungen/2025/nationaler-aktionsplan-gegen-arbeitsausbeutung-und-zwangsarbeit-beschlossen.html), Hispaania ja Norra (https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/strategi-mot-arbeidslivskriminalitet-2021/id2831867/).

kuritarvitamisega seotud alltöövõtu ja tööjõu vahendamise probleeme, sealhulgas kollektiivläbirääkimiste ja ühiste algatuste kaudu, millega kaitstakse ehtsaid ettevõtjaid ja kaitstakse töötajate õigusi;

V. arvestades, et juba on olemas spetsiaalsed õigusaktid, millega reguleeritakse alltöövõttu tsiviillennunduses, sealhulgas õhusõidukite, meeskonna, hoolduse ja kindlustuse rentimist, mida tuntakse ka kui märgrenti; arvestades, et märgrendi kasutamine on laienenud edasi selle kavandatud kasutusalast ehk tippkoormuse ajal tekkiva vajaduse katmisest; arvestades, et komisjon peaks tegelema märgrendiga seotud probleemidega eelseisval lennuteenuste määruse[27] läbivaatamisel;

W. arvestades, et komisjon tõstab esile Norra Skieni mudelit[28], mille töötasid ühiselt välja Skieni omavalitsus, ametiühingud ja tööandjate organisatsioonid ning mis hõlmab rangeid piiranguid pikkadele alltöövõtjate tasanditele ning ajutise tööjõu eelnevat heakskiitmist, mille eesmärk on tagada vastutus ja inimväärsed töötingimused suure riskiga sektorites;

X. arvestades, et liikmesriigid, komisjon ja sotsiaalpartnerid võtsid La Hulpe deklaratsioonis kohustuse pöörata erilist tähelepanu alltöövõtu ja renditöö valdkonna meetmetele, tunnistades, et need kaks nähtust kujutavad endast ühiseid probleeme Euroopa tööturgudele; arvestades, et Letta aruandes rõhutatakse kiireloomulist vajadust reguleerida allhanketavasid, et vältida ärakasutamist ja kuritarvitamist; arvestades, et aruandes hoiatatakse, et kontrollimata alltöövõtuahelad võivad kaasa tuua tööstandardite nõrgenemise, sotsiaalse dumpingu ja ausa konkurentsi kahjustamise ning tervishoiu- ja ohutusalaste kohustuste rikkumise;

Y. arvestades, et direktiivi 2014/67/EL artikli 12 lõikes 2 nõutakse liikmesriikidelt vastutuse kehtestamist ehitussektoris alltöövõtu korral töötajate lähetamisel ning artikli 12 lõikes 1 antakse liikmesriikidele võimalus laiendada seda teistele sektoritele ja kehtestada rangemad vastutust käsitlevad normid;

Z. arvestades, et enamikus liikmesriikides kehtivad alltöövõtuahelate ja töövahendajate reguleerimise kohta teatavad normid, milles võetakse arvesse riigisiseseid eripärasid; arvestades, et reguleerimise tase

---

27 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta, ELT L 293, 31.10.2008, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj).

28 Euroopa Komisjon: Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet, *„Making Socially Responsible Public Procurement Work – 71 Good Practice Cases“* (Sotsiaalselt vastutustundlikud riigihanked – 71 hea tava juhtumit), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2020.

erineb liikmesriigiti siiski märkimisväärselt, põhjustades siseturu killustatust; arvestades, et probleemid püsivad alltöövõtuahelate ja töövahendajate reguleerimist käsitlevate siseturu normide eri tõlgenduste tõttu; arvestades, et direktiiviga 2014/24/EL ei anta avaliku sektori hankijatele piisavalt vahendeid, et käsitleda tulemuslikult avaliku hanke lepingute rikkumist, ning mõnedel juhtudel isegi takistatakse ametiasutusi, kes soovivad võtta ennetavaid meetmeid;

AA. arvestades, et deklareerimata töö, inimkaubanduse ja tööalase ärakasutamise vastu võitlemine nõuab rangeid kontrolle, piiriüleseid kontrolle ja vahendajate ranget litsentsimist/registreerimist; arvestades, et alltöövõtu ja tööjõu vahendamise kuritarvituslike vormidega seotud probleeme võib aidata lahendada kehtivate normide täitmise tagamine ja parem koostöö liikmesriikide vahel;

***Tööalase ärakasutamise ärahoidmine***

1. rõhutab vajadust tervikliku ELi käsituse järele, et võidelda tööalase ärakasutamise, sealhulgas ebaseadusliku töö ja sellega seotud organiseeritud kuritegevuse, samuti kuritarvituslike äritavade, eelkõige kuritarvitamisega seotud alltöövõtu ja tööjõu vahendamise vastu; nõuab seetõttu nende probleemide lahendamiseks ELi strateegiat, mille mõju võib liikmesriigiti ja sektoriti erineda; rõhutab, et tööalane ärakasutamine ei ole mitte ainult töötajate õiguste ja inimõiguste rikkumine, vaid kahjustab ka ettevõtjatevahelist ausat konkurentsi; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni võetud kohustuse üle esitada 2026. aastal õiglase liikuvuse pakett; tuletab meelde, et üldeesmärk tugevdada Euroopa ettevõtete konkurentsivõimet ning lihtsustada ja vähendada tarbetut halduskoormust ei tohi tuua kaasa töötajate kaitse taseme langust; rõhutab vajadust parandada kehtiva tööõiguse täitmise tagamist, et tagada töötajate õiguste tulemuslik kaitse ja võrdsed tingimused siseturul;

2. tuletab meelde probleeme, millega mõned liikmesriigid seisavad silmitsi siseturu normide eri tõlgendamise tõttu, et reguleerida alltöövõttu riiklikul tasandil, näiteks alltöövõtuahelate pikkuse piiramise, solidaarvastutuse ja otsese tööhõive nõuete kaudu; kutsub komisjoni üles selgitama liikmesriikide võimalusi võtta vastu õigusakte, mis on proportsionaalsed pikkadest ja keerukatest alltöövõtuahelatest tulenevate riskide ja probleemidega tegelemiseks; kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi, et võidelda tööalase ärakasutamise vastu;

3. kordab oma üleskutset komisjonile suurendada kogu tarneahelas läbipaistvust ja vastutust, et lõpetada kuritarvituslik alltöövõtt ja kaitsta töötajate õigusi[29];

---

29 Euroopa Parlamendi 9. septembri 2025. aasta resolutsioon avalike hangete kohta.

4. rõhutab, et kõigis ELi tasandi algatustes, mille eesmärk on võidelda tööalase ärakasutamise ja keerukate alltöövõtuahelate vastu, tuleks arvesse võtta liikmesriikide parimaid tavasid, need tuleks välja töötada tihedas koostöös sotsiaalpartneritega, sealhulgas Euroopa valdkondlike sotsiaaldialoogi komiteedega, ning need peaksid olema kohandatud konkreetse sektori oludega; tuletab meelde, et kõik sektoripõhised meetmed ja algatused, sealhulgas solidaarvastutus suure riskiga sektorites, peavad olema kooskõlas liidu õigusega ega tohi luua tarbetuid takistusi piiriülesele äritegevusele; rõhutab, et sektoripõhiste meetmete ja algatustega võib ette näha ka madalamad regulatiivsed nõuded madala riskiga sektorites tegutsevatele ettevõtetele;

5. juhib tähelepanu sellele, et solidaarvastutuse põhimõte on viis tagamaks, et peatöövõtja kannab üldist vastutust kogu alltöövõtuahelas osutatavate teenuste eest; on seisukohal, et selline põhimõte võib tagada, et kvaliteet, tulemuslikkus ning töö-, sotsiaal- ja ohutusstandardite järgimine on lepinguliselt tagatud alltöövõtuahela igal tasandil; märgib, et mitu liikmesriiki on otsustanud võtta allhankeahelates kasutusele rangemad vastutust käsitlevad normid kui direktiivi 2014/67/EL artiklis 12 sätestatud miinimumnõuded;

6. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegelema tavaga, mis on tuntud ka kui rahaline alltöövõtt, mille korral peatöövõtja ei teosta ise ühtegi tööd, vaid kasutab kogu töö tegemiseks alltöövõttu; rõhutab, et lepingu teatava osa peaks peatöövõtja ise täitma; kordab sellega seoses oma üleskutset komisjonile hinnata, milline mõju on sellel, kui avaliku hanke lepingut täidavad peamiselt eduka pakkuja otsesed töötajad, ning soovitab, et hankelepingute sõlmimise kord peaks innustama ettevõtteid omama piisavalt ettevõttesiseseid töötajaid, et viia ellu projekte, milleks nad on hankelepingu sõlminud[30];

7. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegelema ebaseaduslike tavadega alltöövõtuahelates, et tagada ettevõtete konkurentsivõime ning õiglased ja ohutud töötingimused; julgustab sellega seoses sõlmima otseseid töösuhteid suure riskiga sektorites, kui see on teostatav, põhjendatud, proportsionaalne ja põhineb ülekaalukatel avaliku huviga seotud põhjustel, nagu töötajate ja nende õiguste kaitse;

8. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles julgustama kogukondlikke hüvesid käsitlevate sätete lisamist avalikesse hangetesse ja ELi rahastatavatesse projektidesse, näiteks nõudma, et töövõtjad ja alltöövõtjad panustaksid kohalike oskuste arendamisse või sotsiaalse kaasamise algatustesse, levitades seeläbi avaliku sektori investeeringute positiivset ülekanduvat mõju;

---

30 Euroopa Parlamendi 9. septembri 2025. aasta resolutsioon avalike hangete kohta.

9. rõhutab, et riiklikke ja piirkondlikke algatusi alltöövõtu ulatuse piiramiseks on sageli algatanud sotsiaalpartnerid ühiselt, sealhulgas VKEde esindajad; rõhutab, et selliseid algatusi tuleks austada, samas peavad alltöövõtu piirangud olema proportsionaalsed;

10. märgib, et alltöövõtuahelate pikkus ja keerukus on tööinspektsioonidele märkimisväärne probleem õigusliku vastutuse kindlaksmääramisel tööõiguse rikkumiste korral ning et sellega tuleb tegeleda;

11. rõhutab, kui oluline on lisada kõikidesse uutesse raamistikesse sootundlikud sätted;

12. rõhutab, et siseturu killustatuse piiramiseks peaks komisjon tihedas koostöös liikmesriikide ja sotsiaalpartneritega, sealhulgas Euroopa valdkondlike sotsiaaldialoogi komiteedega, määratlema suure riskiga sektorid; rõhutab, et liikmesriigid võivad taotleda, et komisjon lubaks neil vajaduse korral kohandada suure riskiga sektorite üldloetelu oma riigi konkreetse olukorraga, et tagada parim võimalik viis kuritarvitusliku alltöövõtu, tööalase ärakasutamise ja tööga seotud kuritegevuse vastu võitlemiseks; rõhutab, et suure riskiga sektorite kindlakstegemine ja kohandamine peaksid põhinema täpsetel ja ajakohastatud andmetel;

13. märgib, et alltöövõtu kasutamine põhitegevuseks võib tuua kaasa killustatud ja ohtlikud töökohad, vähendada läbipaistvust ja vastutust ning töötajate puhul suurendada tööaega, alandada palku ja tuua kaasa muid tööõiguse rikkumisi, samuti suurendada töökohtade ja töösuhtete ebakindlust[31]; rõhutab, et kooskõlas direktiiviga 2002/14/EÜ[32] tuleb töötajate esindajaid teavitada ja nendega konsulteerida selliste otsuste asjus, mis võivad põhjustada olulisi muutusi töökorralduses või lepingusuhetes; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama võrdse kohtlemise põhimõtte järgimise ja inimväärsed töötingimused kõigile töötajatele;

14. tunneb muret õigusliku selguse puudumise pärast seoses kolmandate riikide kodanike tegelike ja petturlike lähetuste eristamisega ning

---

31 Euroopa Parlamendi uuring, 2016, „Precarious Employment in Europe: Volume 1: Patterns, Trends and Policy Strategies“ (Ebakindlad töökohad Euroopas: 1. köide: mustrid, suundumused ja poliitilised strateegiad); Eurofound, 2010, „Key elements of fair employment and decent work“ (Õiglase tööhõive ja inimväärse töö kesksed tegurid); Euroopa Komisjon, Teadusuuringute Ühiskeskus, *„Outsourcing, working conditions and inequality“* (Allhanked, töötingimused ja ebavõrdsus), 2025.

32 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/14/EÜ, millega kehtestatakse töötajate teavitamise ja nõustamise üldraamistik Euroopa Ühenduses – Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisdeklaratsioon töötajate esindamise kohta (EÜT L 80, 23.3.2002, lk 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj).

teenuste osutamist käsitlevate ELi normide kuritarvitamise pärast töö- ja rändealastest õigusnormidest kõrvalehoidmiseks; rõhutab, et petturlikud lähetamised kahjustavad siseturu sotsiaalset struktuuri ja kasutavad ära kõige kaitsetumate inimeste olukorda; kutsub komisjoni üles vaatama kooskõlas Letta aruandega läbi normide täitmise tagamisega seotud probleemid, eelkõige seoses piiriülese koostööga, ja võtma asjakohaseid meetmeid, et teha lõpp lähetustele, mille puhul töötajatel pole saatva liikmesringiga mingit tegelikku sidet; tuletab meelde Letta ja Draghi aruannete üldist järeldust seoses vajadusega suurendada siseturu konkurentsivõimet;

15. märgib murelikult ära lähetamisega seotud riskid, kui lähetamine on seotud alltöövõtu ja tööjõu vahendamise kuritarvituslike vormidega; nõuab, et Euroopa Tööjõuamet uuriks töövahendajate kasutamist lähetamisel, sealhulgas riski, et neid tehinguid kasutatakse kohustuste täitmisest kõrvalehoidmiseks, sotsiaalkindlustusega seotud kohustuste vältimiseks ning tervishoiu- ja ohutusstandardite õõnestamiseks; kutsub komisjoni üles tegelema renditöö direktiivi[33]võimalike kuritarvitustega, eelkõige seoses töötajate lähetamisega;

16. rõhutab, et tööandja või töövahendaja poolt töötajale pakutav majutus peab vastama kohaldatavatele kvaliteedi-, hügieeni- ja ohutusstandarditele; rõhutab, et sellise majutuse eest makstav üür peab olema proportsionaalne ja mittediskrimineeriv; nõuab suure riskiga sektorites majutuskontrolli lõimimist töökeskkonna järelevalvesse, et vältida olukorda, kus tööandja või töövahendaja pakub töötajatele ebainimlikku, ohtlikku või ülerahvastatud majutuskohta; rõhutab, et töötaja majutust reguleerivad lepingusätted ei tohi panna töötajat töösuhte lõpetamise korral eluasemega seoses ebakindlasse olukorda;

17. kutsub komisjoni üles tegema koostööd liikmesriikidega, et tagada töötajate lähetamist käsitlevate kehtivate õigusaktide tõhus rakendamine ja täitmine; tuletab meelde, et EL on võtnud tööalase ärakasutamise ja ebaseadusliku töö vastu võitlemiseks vastu mitmeid õigusakte, mille täitmist tuleb riiklikul tasandil parandada; kutsub komisjoni üles olukorda hindama, tagama asjakohaste õigusaktide tõhusa ja tulemusliku rakendamise ja täitmise liikmesriikides ning algatama vajaduse korral rikkumismenetlusi liikmesriikide vastu, kes ei järgi kohaldatavat liidu õigust;

18. rõhutab loa saanud töövahendajate avalike koostalitlusvõimeliste registrite lisaväärtust; rõhutab, et igasuguse loaandmise ja registrisse kandmise suhtes tuleks kohaldada usaldusväärsuse miinimumnõudeid; kutsub komisjoni üles tegema kokkuvõtte töövahendajaid käsitlevatest riiklikest tavadest ja õigusaktidest ning

---

33 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/104/EÜ renditöö kohta (ELT L 327, 5.12.2008, lk 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/104/oj).

tagama, et ELis tegutsevad töövahendajad ei nõuaks töötajatelt mingit tasu ega annaks kulude kandmist otse või kaudselt, tervikuna või osaliselt töötajatele edasi; rõhutab, et töövahendajate suhtes, kes rikuvad kohaldatavat õigust või kollektiivlepinguid, tuleks kohaldada hoiatavaid karistusi, nagu nende kustutamine avalikest registritest ja nende väljajätmine riigihankelepingutest;

19. nõuab riigihankedirektiivide eelseisvat läbivaatamist, et tagada, et menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumides võetaks paremini arvesse sektoripõhiseid riske, mis on seotud kelmuse ja pettuse, korruptsiooni ja kuritegevuse sisseimbumisega; rõhutab, et eri sektorite jaoks on vaja just neile kohandatud menetlusest kõrvalejätmise kriteeriume, mille puhul on arvesse võetud asjaomase sektoriga seotud ohte; rõhutab, et avaliku sektori hankijatel peaks olema õigus hankemenetlust kohandada, et kuritegevuse vastu võidelda; rõhutab, et tõhususe ja lihtsustamise suurendamiseks tuleks ühtlustada kõrvalejätmise aluseid käsitlevaid sätteid; rõhutab, et iga ettevõtja, kes rikub direktiivi 2014/24/EL artikli 18 lõike 2 kohaseid kohaldatavatest tööõigus- ja keskkonnaalastest õigusaktidest tulenevaid kohustusi, tuleks asjaomasest avaliku hanke menetlusest kõrvale jätta;

20. rõhutab riiklike äriregistrite ja ettevõtlusregistrite sidestamise süsteemi väärtust ettevõtetele, kes otsivad teavet alltöövõtjate kohta, ametiühingutele, kes soovivad osaleda kollektiivläbirääkimistel, ning täitevasutustele; peab kahetsusväärseks, et riiklikes äriregistrites kättesaadava teabe tase on väga erinev; kutsub komisjoni üles vaatama läbi, kuidas saab parandada avalikkusele kättesaadava teabe taset, tuginedes liikmesriikide parimatele tavadele;

21. rõhutab, et lähetatud töötajad ja alltöövõtuahela töötajad puutuvad kokku ebaproportsionaalsete töötervishoiu ja tööohutuse riskidega, kuna vastutusahelad on killustunud ja koordineerimine ebaselge, eriti ehitussektoris; rõhutab sellega seoses, kui oluline on lähetatud töötajate ja alltöövõtuahela töötajate teavitamine ja nendega konsulteerimine ning ILO konventsioonis nr 167 sätestatud töötervishoiu- ja ohutuse sätete tulemuslik täitmine; peab sellega seoses oluliseks tugevdada sotsiaalpartnerite rolli vahendite ja töötajate koolituse väljatöötamisel ning edendada veelgi järgmises ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegilises raamistikus tervislikke töötingimusi; kutsub komisjoni üles hindama, kas kehtivad töötervishoidu ja tööohutust käsitlevad õigusaktid hõlmavad piisavalt tervishoiu ja ohutuse miinimumnõuete rakendamist alltöövõtuahelates;

***Täitmise tagamine ja kontroll***

22. tuletab meelde piiriülese koostöö, nõuete tõhusa täitmise tagamise ja läbipaistvuse tähtsust võitluses tööga seotud kuritegevusega tegelevate kuritegelike võrgustike vastu; toetab sellega seoses tihedamat koostööd Euroopa Tööjõuameti, Europoli, riiklike

ametiasutuste ja sotsiaalpartnerite vahel; rõhutab vajadust tõhusate ja hästi varustatud täitmise tagamise süsteemide järele, et võidelda tööalase ärakasutamise vastu ja edendada ausat konkurentsi siseturul; rõhutab vajadust võidelda kuritarvitusliku alltöövõtu vastu, mille puhul kasutatakse fiktiivseid tehinguid, nagu varifirmad ja võltsitud renditöö; tuletab meelde, et direktiiviga 2009/52/EÜ nõutakse liikmesriikidelt, et nad peavad tagama ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike töötamise tulemusliku ja piisava kontrollimise, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama direktiivi nõuetekohase täitmise;

23. väljendab heameelt komisjoni hindamisaruande üle Euroopa Tööjõuameti kohta ja kordab oma üleskutset[34] komisjonile märkimisväärselt tugevdada Euroopa Tööjõuameti volitusi, lubades sellel uurida väidetavaid ELi tööõiguse rikkumisi või kohaldamata jätmist ning algatada ja läbi viia omal algatusel piiriüleste juhtumite kontrolle, laiendada ameti volituste ulatust, et hõlmata kolmandate riikide kodanike tööjõu liikuvust, edendada Euroopa Tööjõuameti operatiivse riskianalüüsi võimekust ja tagada talle piisavad vahendid oma ülesannete täitmiseks; rõhutab vajadust tööjõu liikuvuse õigusnormide ja kontrollimenetluste suurema ühtlustamise ja lihtsustamise, sealhulgas ühtlustatud kontrollstandardite ja parema teabevahetuse järele, mis tuleks saavutada Euroopa Tööjõuameti juhendamisel; soovitab luua Euroopa Tööjõuametis sektoripõhised nõuete täitmist tagavad üksused, eelkõige ehitus-, transpordi- ja põllumajandussektoris, ning tõhustada koostööd nende sektorite sotsiaalpartneritega;

24. rõhutab tööinspektsioonide olulist rolli nii tööalase ärakasutamise avastamisel ja ennetamisel kui ka tööõiguse üldisel järgimisel; nõuab tungivalt, et liikmesriigid suurendaksid tööinspektorite arvu ja oma toetust tööinspektsioonidele; tuletab meelde, et direktiivis 2006/22/EÜ[35] on juba sätestatud miinimumnõuded sotsiaalõigusnormide täitmise kontrollimiseks autovedude valdkonnas, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles parandama tööinspektsioonide kvaliteeti ja sagedust ning tagama tööinspektsiooni piisava minimaalse suutlikkuse kooskõlas ILO sihttasemega, milleks on vähemalt üks tööinspektor 10 000 töötaja kohta; rõhutab, et kuigi kaebuste esitamise mehhanismid on olulised sihipäraste kontrollide algatamiseks, on need endiselt alakasutatud ja raskesti kättesaadavad, eriti liikuvate töötajate ja kolmandatest riikidest pärit töötajate jaoks; tuletab meelde, et kooskõlas Euroopa

---

34 Euroopa Parlamendi 18. jaanuari 2024. aasta resolutsioon Euroopa Tööjõuameti volituste läbivaatamise kohta.

35 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta direktiiv 2006/22/EÜ, mis käsitleb nõukogu määruste (EMÜ) nr 3820/85 ja (EMÜ) nr 3821/85 rakendamise miinimumtingimusi seoses autovedudega seotud sotsiaalõigusnormidega ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 88/599/EMÜ (ELT L 102, 11.4.2006, lk 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/22/oj).

Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/52/EÜ peavad liikmesriigid tagama selliste mõjusate mehhanismide olemasolu, mille kaudu ebaseaduslikult töötavad kolmandate riikide kodanikud saavad esitada kaebusi oma tööandjate vastu;

25. rõhutab täpsete ja ajakohastatud andmete tähtsust; märgib, et teabe hulk alltöövõtuahelate ja tööga seotud kuritegevuse struktuuri kohta on Euroopas erinev ning see kujutab endast probleemi nii täitmise tagamise kui ka poliitika kujundamise seisukohalt; kutsub sellega seoses komisjoni üles tõhustama andmete kogumist ja rõhutab Euroopa Tööjõuameti rolli usaldusväärse teabe andmisel üldiste suundumuste ja kuritarvituste kohta piiriülestes olukordades;

26. juhib tähelepanu riiklikul ja sektori tasandil edukatele töökohtade identifitseerimise algatustele, nagu sotsiaalsed ID-kaardid; väljendab sellega seoses heameelt Euroopa sotsiaalkindlustuspassi lisamise üle komisjoni 2026. aasta tööprogrammi; kordab oma üleskutset[36] võtta kiiresti kasutusele Euroopa sotsiaalkindlustuspassi süsteem ning parandada sotsiaalkindlustusõiguste kaitset ja digitaalset jõustamist ning õiglast liikuvust, sealhulgas reaalajas kontrollimist ja järelevalveasutuste vahelist teabevahetust; nõuab Euroopa sotsiaalkindlustuspassi lõimimist riiklikesse ja valdkondlikesse töökaardisüsteemidesse, et tagada koostalitlusvõime ja hoida häired minimaalsena; rõhutab, et Euroopa sotsiaalkindlustuspassi kasutuselevõtt peaks vähendama tarbetut halduskoormust, lihtsustama nõuete täitmist ettevõtjate jaoks, minimeerides nõuete täitmisega seotud kulusid VKEde jaoks, ning toetama Euroopa Tööjõuametit ja riiklikke ametiasutusi kuritarvituste ja kuritegevuse vastu võitlemisel; rõhutab, kui oluline on Euroopa sotsiaalkindlustuspassi jaoks tõhus andmeturve ja -kaitse ning sotsiaalpartnerite kaasamine süsteemi kavandamisse ja kasutuselevõttu; märgib lisaks, et käimas on töö muude ELi algatustega, näiteks Euroopa digiidentiteedikukruga, mis võib aidata parandada ametiasutuste suutlikkust võidelda kuritegelike tavadega, koormamata VKEsid ja suurendamata tarbijate kulusid;

***Tööalase ärakasutamise eest karistamine***

27. märgib murega, et üksikisikud, kelle suhtes kohaldatakse ühes liikmesriigis kauplemiskeelde, võivad riiklikest piirangutest mööda minna, registreerides ja käitades ettevõtet teises liikmesriigis, kahjustades sellega tööalase ärakasutamise vastast võitlust kogu siseturul; kutsub komisjoni üles tagama tulemuslikuma teabevahetuse ja koostöö liikmesriikide vahel ning kauplemiskeeldude ja kriminaalkaristuste vastastikuse tunnustamise kooskõlas aluslepingutega, et vältida piirangutest kõrvalehoidmist;

---

36 Euroopa Parlamendi 25. novembri 2021. aasta resolutsioon Euroopa sotsiaalkindlustuspassi kasutuselevõtu kohta sotsiaalkindlustusõiguste digitaalse jõustamise ja õiglase liikuvuse parandamiseks.

rõhutab, kui tähtis on sellega seoses järgida õigusriigi põhimõtet ja õiglase kohtumenetluse kaitsemeetmeid; soovitab kasutada siseturu infosüsteemi (IMI) asjakohase teabe õigeaegseks ja turvaliseks vahetamiseks liikmesriikide vahel;

28. märgib karistuste ja sanktsioonide lahknevusi ELi eri poliitikavaldkondades; rõhutab, et karistused ja sanktsioonid tööga seotud kuritegude ja töötajate õiguste rikkumise eest peavad olema mõjusad, hoiatavad ja proportsionaalsed ettevõtte rikkumise laadi, raskusastme ja kestusega ning mõjutatud töötajate arvuga; kutsub komisjoni üles uurima sanktsioonide sidumist ettevõtte suuruse või käibega, et tagada proportsionaalsus, heidutus ja võrdsed tingimused; rõhutab vajadust mehhanismi järele maksmata palkade, sotsiaalkindlustusmaksete, trahvide ja kahju sissenõudmiseks piiriüleste juhtumite korral;

29. juhib tähelepanu probleemile, et petturlikud ja kuritegelikud tööturul osalejad kasutavad selleks, et vältida vastutust tasumata maksete ja sanktsioonide eest, strateegilist pankrotti ja ettevõtte tegevuse lõpetamist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles analüüsima strateegiliste pankrottide ja tegevuse lõpetanud ettevõtetega seotud probleeme, eriti piiriüleste juhtumite puhul, ning võtma vajalikke algatusi nende esinemissageduse vähendamiseks;

30. tuletab meelde, et üks võimalik vahend kuritarvitusliku alltöövõtu ja tööga seotud kuritegevuse vastu võitlemiseks on siduda avaliku sektori kulutused töötajate õiguste ja inimväärsete töötingimuste austamisega;

o
o o

31. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.